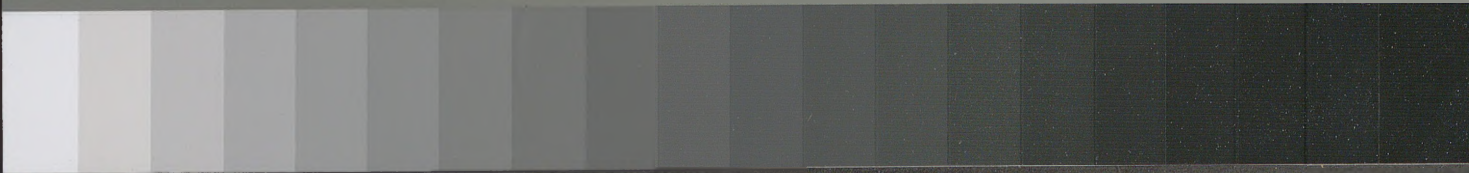

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego

L. dz. 6875/Og. z dnia 21/V 1929.

Instrukcja Nr. 13.

UMUNDUROWANIE JEDNOSTEK PRZYSPOSOBIENIA WOJSKOWEGO

Warszawa 1929

WOJSKOWY INSTYTUT NAUKOWO-WYDAWNICZY

Subst. do: 02913 [13] 85 59 36 174

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego

L. dz. 6875/Og. z dnia 21/V 1929.

Instrukcja Nr. 13.

**UMUNDUROWANIE
JEDNOSTEK
PRZYSPOSOBIENIA WOJSKOWEGO**

Warszawa 1929

WOJSKOWY INSTYTUT NAUKOWO-WYDAWNICZY

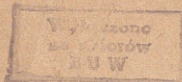
R 36.174
MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego
L. dz. 6875/Og. z dnia 21/V 1929.

Instrukcja Nr. 13.

UMUNDUROWANIE JEDNOSTEK PRZYSPOSOBIENIA WOJSKOWEGO

Warszawa 1929
WOJSKOWY INSTYTUT NAUKOWO-WYDAWNICZY

355.21

Zatwierdzam do użytku służbowego „Umundurowanie jednostek przysposobienia wojskowego”.

Warszawa, dnia 21/V 1929 r.

II Wiceminister
(—) F A B R Y C Y
Gen. bryg.

2908/3

20-48
b.viii. 45

Umundurowanie jednostek przysposobienia wojskowego

I. NOSZENIE MUNDURU P. W.

§ 1. Prawo do noszenia munduru p. w.

Ogólny mundur p. w. ma prawo nosić każdy czynny członek (członkini) prac p. w., zaliczony do jednostki p. w., tak podczas ćwiczeń i zajęć, jak i poza nimi. Każdy noszący ogólny mundur p. w. winien na żądanie upoważnionych organów wylegitymować się z prawa do jego noszenia. Dowodem stwierdzającym prawo do noszenia ogólnego munduru p. w. jest legitymacja, wydana przez władze wojskowe w myśl obowiązujących przepisów, którą członek p. w. winien mieć zawsze przy sobie. Kontrola uprawnień do noszenia ogólnego munduru p. w. należy do władz bezpieczeństwa (Policja Państwowa), lokalnych komend wojskowych, żandarmerji wojskowej oraz władz p. w.

§ 2. Przestrzeżenie przepisu umundurowania p. w.

Ogólny mundur p. w. winien być wykonany ściśle według wskazań zawartych w niniejszej instrukcji. Samowolne zmiany, dodatki, upiększenia etc. są niedopuszczalne.

Noszenie części ogólnego munduru p. w. łącznie z ubiorem cywilnym jest wzbronione. Wyjątek stanowi czapka p. w., którą wolno nosić także przy ubiorze cywilnym. Sprawy dotyczące nieprzepisowego noszenia munduru p. w. należą do kompetencji władz p. w.

§ 3. Mundury związków i stowarzyszeń p. w.

Członkom związków i stowarzyszeń p. w., które posiadają własny typ ubioru, pozostawia się do wyboru: noszenie ogólnego munduru lub też ubioru swej organizacji na którym można umieścić oznaki stopni p. w. oraz granatowe naszycia. Wskazaniem jest jednak aby oddziały ćwiczące miały jednolity wygląd.

Zastrzega się wyłączne używanie przez wojsko charakterystycznych i zasadniczych części munduru wojskowego, niżej podanych, które to organizacje p. w. nie mogą nosić pod żadnym pozorem:

- a) gwiazdek srebrnych (oksydowanych),
- b) galonów srebrnych (oksydowanych) noszonych na czapkach oficerskich i na naramiennikach jako wyrażenie stopnia,
- c) pasków srebrnych (oksydowanych) noszonych przez podoficerów na naramiennikach i rękawach,
- d) wężyków srebrnych (oksydowanych), oraz innych podobnych do wojskowych,
- e) łapek z wypustkami i bez. podobnych do wojskowych,
- f) guzików srebrnych z orzełkami,
- g) orzełka wojskowego noszonego na czapce.

II. ZACHOWANIE SIĘ NOSZĄCYCH MUNDUR P. W.

§ 4. Poszanowanie munduru p. w.

Ogólny mundur p. w. jest oznaką czynnej pracy nad utrwaleniem bezpieczeństwa Państwa, winien więc być otoczony należytyim szacunkiem, przez noszących go, jak i przez wszystkich obywateli. Noszący mundur p. w., winni dbać o jego cześć, przez odpowiednie zachowanie się, żołnierską postawę i nienaganny wygląd zewnętrzny.

Wykroczenia przeciw obowiązującym przepisom porządku publicznego, popełnione przez osoby noszące mundur p. w., należą do kompetencji władz bezpieczeństwa. (Policja Państwowa).

§ 5. Oddawanie honorów.

Członków p. w. noszących ogólny mundur p. w. obowiązuje oddawanie honorów według przepisów wojskowych:

- a) Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej,
- b) Chorągwiom i sztandarom wojskowym,
- c) Przy przejściu lub zatrzymaniu się obok mogiły Nieznanego Żołnierza w Warszawie.
- d) Wszystkim Generałom W. P.
- e) Weteranom powstań narodowych.
- f) Bezpośrednim przełożonym i instruktorom swej jednostki p. w.

Oddawanie honorów innym osobom wojskowym stanowi dobrowolny akt grzeczności, świadczący o łączności ideowej członków p. w. z wojskiem.

Zabrania się członkom p. w., noszącym tylko czapkę p. w. oddawania honorów wojskowych przez salutowanie.

III. OPIS UBIORU CZŁONKÓW P. W.

§ 6. Bluza - Koszulka.

Bluza zasadniczo uszyta jest z sukna, barwy polowej (identycznej z przyjętą w wojsku), może być jednak z drelichu tej samej barwy co sukno, na podszewce lub bez podszewki.

Bluza ma kształt koszulki, lekko rozszerzającej się ku dołowi, podszytej na piersiach, plecach i rękawach podszewką z płótna szarego. Długość bluzy z tyłu taka, aby dół poły dotykał do płaszczyzny siedzenia przy postawie siedzącej. Stan wypada na 30 do 35 cm. od dołu poły. W tyle, w stanie, dla podtrzymania pasa głównego wszyte są dwie mocne haftki (rys. 3. A-A) w odległości około 25 cm. jedna od drugiej; haftki wpuszczone są w materiał i przyszyte do listewki 2½ cm. szerokiej, podszytej od spodu. Długość ramion od 12 do 15 cm. (rys. 1 A). Bluzę zapina się z przodu na 5 guzików małych (barwy złotej), gładkich bez orzełka, średnicy 15 mm (rys. 18). Pierwszy zapina kołnierz, piąty (dolny) jest w stanie 2 do 4 cm. nad pasem głównym. Dwa guziki małe na piersiach wyżej kieszeń służą do zapięcia na pętelki rozpiętego kołnierza (rys. 1 B).

Celem nadania bluzie specjalnego charakteru oraz zrobienia jej cieplejszą, na plecach i na piersiach naszyte są z tego samego materiału co bluza, łaty. Szerokość łaty na plecach od kołnierza przez środek 20 cm.; wycięta jest w dwa łuki. Łaty na piersiach sięgają do klap nad kieszeniami (rys. 1, 2, 3).

Kołnierz z podwójnego materiału bluzy jest wykładany, szerokości 10 cm.; 2 cm. mała część kołnierza stojącego, zaś 8 cm. wyłożona.

Na przedniej części kołnierza z każdej strony naszyta winna być łapka trójkątna, barwy ciemnogrnatowej o bokach 7 cm (rys. 1 C, 2 C). Na jednym z boków trójkątów umieszczone są paseczki barw broni lub służby, szerokie oba razem, na $\frac{1}{2}$ cm. (rys. 1 C, 2 C). Wewnątrz trójkątów umieszczone są godła danego stowarzyszenia p. w. względnie powiatu o średnicy 2 do 5 cm. Na rogach kołnierza przyszyte są pętelki do zapięcia rozpiętego kołnierza na 2 guziki na piersiach (rys. 1 B).

Rękawy normalne, zwężające się ku dołowi, u dołu rękaw zakończony jest rękawkim 8 cm. wysokim, zapiętym na 1 guzik; obwód rękawka wynosi 20 cm. szerokości. Na rękawach naszyte mają być rękawki drugie, tej samej wielkości, ze sukna ciemnogrnatowego, na nich umieszczone oznaki stopni p. w. (rys. 1 D, 2 D, 3 D). Na rękawach, w okolicach łokci naszyte są z tego samego materiału co bluza, łaty. Na łokciu 24 cm. szer., w zgięciu łokciowym 8 cm. (rys. 1 E, 2 E, 3 E).

Naramienniki z materiału bluzy, na nich naszyte tej samej wielkości naramienniki barwy ciemnogrnatowej. Szerokość naramienników przy wszyciu wynosi 5 cm., zwęża się ku górze do $3\frac{1}{2}$ cm.

Naramiennik jest u góry zcięty w kąt i zapięty na mały guzik, przyszyty do bluzy. Na naramiennikach 1 cm. od wszycia w rękawy umieszcza się złote numery, oznaczające obwód p. w. (rys. 1 F, 2 F, 3 F). Wielkość i forma numerów jak w wojsku.

Bluza posiada dwie kieszenie na piersiach z kontrafałdą przez środek, zamykane klapkami, zapiętymi na mały guzik. Rozmiar kieszeni jest 15 na 12 cm., kontrafałda 4 cm. i klapka 7 cm. (rys. 1 G, 2 G).

§ 7. Spodnie.

Spodnie sporządzone są z sukna, lub dreluchu barwy polowej, zwężające się ku dołowi (rys. 4, 5). Po bokach w stanie przyszyte są dwie klamerki i dwa paski celem ściągnięcia spodni. W tyle oraz po bokach od wewnątrz po dwa guziki na szelki, ponadto z tyłu dwa małe paski odległe od siebie 10 cm. i po jednym na bokach, które służą do przytrzymywania rzemienia, w miejsce szelek. Z boków od przodu dwie kieszenie poprzeczne, zapinane na guzik, z tyłu dwie kieszenie, również zapinane na guzik. Tylnych kieszeni może nie być. Dół spodni w czasie ćwiczeń jest ujęty spinaczami 7 cm. szer., zapinanymi na dwa guziki (rys. 4 A, 5 A). Mogą być również stosowane owijacze lub sztylpy skórzane koloru obuwia, przyczem należy zachować jednolitość oddziału.

Dla p. w. konnego mogą być stosowane spodnie do jazdy konnej, kroju wojskowego oraz buty z cholewami.

Młodzież przedpoborowa może zamiast długich spodni ze spinaczami, nosić krótkie spodenki. Krój i barwa spodenek jest ta sama, co spodni długich, ucięte są tylko na wysokości kolan. Przy spodenkach nosi się długie pończochy zawinięte, przytrzymywane paseczkiem pod kolanami, względnie skarpetki bez podtrzymywania (rys. 6).

§ 8. Płaszcz sukienny.

Płaszcz sporządzony jest z grubego sukna barwy polowej, podszyty na piersiach, plecach i rękawach podszewką szarą (rys. 7, 8). Długość płaszcza wynosi 35 cm. od ziemi, szerokość dolnego obwodu od 200 do 250 cm. Płaszcz zapięty ma być z przodu na 6 dużych guzików

(złoty) o średnicy 25 cm. (rys. 18). Między piątym a szóstym guzikiem przychodzi stan i pas główny. Długość ramion od 15 — 18 cm. Na dolnych rogach płaszcza od przodu dziurka 2 cm. szer., zaś wewnątrz płaszcza dwa guziki, odległe od dołu i boku o 35 cm., cel powyższego jest zapięcie połów płaszcza w czasie marszu (rys. 7 A). Z tyłu dla podtrzymania pasa głównego przy bocznych szwach pleców są przyszyte dwie patki o szerokości 4 cm. długości 8 cm. zapinane na guziki małe (rys. 8 A).

Kołnierz płaszcza wykładany, zapinany na pętelkę ze skórzanego sznurka, przyszytą pod lewym brzegiem kołnierza, i baryłeczkę ze skóry prasowanej na takimże sznurku, przyszytym pod prawym brzegiem. Wyłożony kołnierz ma szer. 12 cm. Na przednich rogach kołnierza naszyte są trójkątne łapki barw i wielkości jak na kołnierzu kurtki z oznakami broni (służb) i godłami stowarzyszeń p. w.

Rękawy przy wszyciu od 27 — 30 cm. szer. $\times 2$, u dołu 18—19 cm. szer. $\times 2$, wyłogi wykładane 18 cm. szerokie bez granatowych rękawków. Na spodniej części rękawa, w odległości 3 cm. od dolnego brzegu, przyszyta patka 4 cm. szer., 9 cm. dług., ścięta na końcu, zapięta na jeden guzik mundurowy duży, przyszyty do rękawa. W odległości około 8 cm. przyszyty jest drugi duży guzik, tak, aby przy zapięciu nań patki rękaw szczelnie przylegał do ręki. Naramienniki jak na bluzie barwy granatowej z numerami obwodów. Kieszenie dwie, pionowo-skośnie wcięte, zapinane na guziki duże. Długość przecięcia kieszeni 20 — 4 cm., głębokość kieszeni 20 — 24 cm. Dla pełniących służbę konno płaszcz rozcięty z tyłu i zapinany na cztery guziki małe.

§ 9. Płaszcz nie- przemakalny.

Członkowie p. w. mogą nosić również płaszcz nieprzemakalny (rys. 9). Krój płaszcza nieprzemakalnego jest zasadniczo podobny do sukiennego. Różnice są następujące: rękaw wszyty sposobem reglanowym, pod naramiennikami włożone wałki służące do podtrzymania karabinu, przód płaszcza zapięty na pięć guzików, na rękawach nie ma wyłogów wykładanych, brak patek z tyłu dla podtrzymania pasa głównego oraz patek na rękawach. Na płaszczu nieprzemakalnym, nie ma żadnych ozdób ani oznak. Guziki, jak przy płaszczu sukiennym, złote.

§ 10. Nakrycie głowy.

Zasadniczym nakryciem głowy dla członków p. w. jest rogatywka barwy polowej z otokiem ciemno-granatowym (rys. 10, 11). Czapka zeszyta jest z czterech brytów (części), ostro wyciętych stykających się po środku dna, szerokość każdego brytu 18 — 19 cm. Wysokość czapki 5 cm. wysokość otoku 6 cm. Daszek ze skóry czarnej bez okucia, (jak przy czapkach szkół kadeckich) pochylony nieco ku przodowi, szerokość po środku $6\frac{1}{2}$ cm. Podpinka ze skóry czarnej, szerokości 2 cm., zapinana na sprzączkę metalową z prawej strony, przytwierdzona do dolnego brzegu otoku za pomocą dwóch guzików małych.

Oznaka na czapce (rys. 12) składa się z tarczki wysokiej 5 cm., szerokiej 4 cm. i wytłoczonego na niej orzełka według wzoru państwowego, pod orzełkiem mała tarczka z literami P. W. Całość zrobiona z jednego metalu posrebrzanego i oksydowanego. Orzełka przypina się na czapce tak, aby szew przechodził przez środek tarczy.

**§ 11.
Obuwie.**

Zasadniczem obuwie dla członków p. w., są trzewiki sznurowane typu wojskowego, ze skóry barwy brązowej.

Dla p. w. konnego mogą być stosowane buty z cholewami lub sztylpy skórzane barwy obuwia.

IV. OPIS UBIORU CZŁONKÓW P. W.

**§ 12.
Bluza.**

Bluza dla członków p. w. ma ten sam krój i naszyta granatowa jak dla członków p. w.:

**§ 13.
Spodenki i
spódniczka.**

a) spodenki sporządzone z drelchu lub sukna barwy polowej, krótkie, zapięte pod kolanami na pasek 5 cm. szer. Pasek przyszyty do spodenek, zapięty z boku na dwa guziczki złote, kieszenie umieszczone na bokach (rys. 13). Do spodenek noszone są długie pończochy barwy brązowej, (dozwolone są czarne, jeżeli obuwie jest czarne) przytrzymane pod kolanami paskiem od spodenek. Dozwolone są skarpetki.

b) spodniczka barwy granatowej. Długość 35 cm. od ziemi, szerokość u dołu 150 cm. po bokach dwie fałdy (rys. 14).

**§ 14.
Płaszcz.**

Płaszcz sukieny i nieprzemakalny jak dla członków p. w.

**§ 15.
Nakrycie
głowy.**

Nakryciem głowy dla członków p. w. jest kapelusz sporządzony z płótna lub sukna, barwy polowej (rys. 15). Główka jest półkolista złożona z sześciu brytów (części). Szerokość brytu 16 — 18 cm. Rondo z podwójnego płótna 5 — 6 cm. szer. Dokoła kapelusza, w miejscu, gdzie wszyte jest rondo, naszyty jest pasek z sukna ciemno-granatowego 5 cm. szerokości. Na przodzie przytwierdzony jest, na dwa guziki złote, podpinka ze skóry brązowej 2 cm. szer., zapinana na sprzączkę z brązowego metalu. Orzełek jak do czapki członków p. w., przypięty do kapelusza z prawej strony, 8 cm. od środka przodu. Na wysokości orzełka rondo podwinięte. Dopuszczalny jest granatowy beret.

**§ 16.
Obuwie.**

Obuwie na niskich obcasach barwy brązowej. Dozwolone jest czarne.

V. DODATKI DO UBIORU I OZNAKI.

**§ 17.
Pas główny.**

Pas główny dla członków p. w. jest rzemienny brązowy, szerokości 5 cm., zapinany z przodu na sprzączkę o jednym kole (rys. 16). Z lewej strony przez pas przechodzą dwa rzemyki zakończone kółkiem, celem zawieszenia na nich łopatki polowej, manierki i t. d.

Pas rzemienny dla członków p. w. jest szer. 4 i pół cm. zapinany na sprzączkę o jednym kole.

**§ 18.
Żabka.**

Żabka złożona jest z tarczy skórzanej, na niej trzy paseczki ze sprzączkami. Do tarczy przyszyte są dwa rzemyki zakończone karabinkami (rys. 17). Żabka noszona jest na pasie, w niej zapina się bagnet lub szablę. Członkowie p. w. noszą broń białą tylko w czasie ćwiczeń i służby.

**§ 19.
Guziki.**

Dla odróżnienia od wojska wprowadza się do munduru p. w. guziki złote duże i małe (rys. 18). Zastosowanie guzików zostało uwzględnione przy opisie, bluzy, płaszcza i czapki.

**§ 20.
Barwy broni
i służb.**

Dla p. w., ustala się cztery rodzaje oznak broni i pięć rodzajów oznak służb. Odróżnienie broni i służb jest uwidocznione na trójkątnych łapkach kołnierza ciemno-granatowych przy pomocy dwóch wypustek, (obie) $\frac{1}{2}$ cm. szerokich (rys. 19). Dla p. w. morskiego wyjdzie osobny przepis.

Odznaki broni:

jednostki p. w. pieszego — (ogólnego) wypustka zewnętrzna żółta i wewnętrzna jasno-granatowa,
jednostki p. w. konnego — wypustka zew. amarantowa i wew. biała,
„ „ lotniczego — wypustka zew. żółta i wew. pomarańczowa,
„ „ technicznego — wypustka zew. czerwona i wew. czarna.

Odznaki służb:

jednostki p. w. sanitarne — wypustka zew. granatowa i wew. wiśniowa,
„ „ łączności — wypustka zew. niebieska i wew. czarna,
„ „ gospodarcze — wypustka zew. niebieska i wew. bronzowa,
„ „ kancelaryjne — wypustka zew. bronzowa i wew. niebieska,
„ „ oświatowe — wypustka zew. granatowa i wew. pomarańczowa.

**§ 21.
Odznaki stopni
p. w.**

Dla członków p. w. przedpoborowych wprowadza się oznaki stopni p. w. umieszczone na rękawach (rys. 20);

1. po ukończeniu I stopnia p. w., naszyty jest skośnie złoty pasek 5 cm. długi i $\frac{1}{2}$ cm. szeroki, pod 45° do dolnego brzegu rękawa;
2. po ukończeniu 1 roku II stopnia takie same dwa paski;
3. po ukończeniu II stopnia trzy paski.

Dla członków p. w. paski oznaczają ukończenie jednego kursu.

**§ 22.
Odznaczenia
i medale pa-
miątkowe.**

Sposób noszenia odznaczeń i medali oraz wynikłe stąd prawa i obowiązki są te same co dla wojska.

VI. R Ó Ż N E.

**§ 23.
Proporceyki.**

Proporceyki na lancach dla jednostek p. w. konnego, są ciemno-granatowe (50 cm. na 25 cm.), wewnątrz dwa paski białe i jeden amarantowy, każdy 1 cm. szer. (rys. 21).

**§ 24.
Rękawiczki.**

Dla członków i członkiń p. w. obowiązują rękawiczki barwy bronzowej.

**§ 25.
Szalik.**

Szalik na szyję pod bluzę obowiązuje barwy bluzy polowej.

**§ 26.
Sweter.**

Dla członków p. w. sweter jest barwy polowej, dla członkiń zaś czarny względnie ciemno-granatowy.

**§ 27.
Krawat.**

Dla członkiń p. w. obowiązuje krawat z granatowej wstążki szer. 4 i pół cm. długi 150 cm.

**VII. UMUNDUROWANIE REZERWISTÓW, INSTRUKTORÓW
(EK) P. W.**

**§ 28.
Umunduro-
wanie d-ców
jednostek
i instr. p. w.**

Oficerowie, podoficerowie i szeregowcy rezerwy pełniący funkcję d-ców jednostek p. w. i instruktorów kontraktowych lub honorowych, obowiązani są występować w czasie ćwiczeń w umundurowaniu jak dla wojska, z oznakami swoich stopni w rezerwie. Prawo na noszenie munduru przez rezerwistów-instruktorów p. w. udzielają władze wojskowe; dla oficerów rezerwy d-cy O. K. (w okręgu), dla szeregowych rezerwy d-cy pułków (w obwodzie).

**§ 29.
Sznury funk-
cyjne
instruktorów
p. w.**

Instruktorzy kontraktowi i honorowi dla odróżnienia funkcji noszą naramienny sznur z chwaścikami (rys. 22). Składa się on z granatowego sznura wełnianego grubości 4 mm., długość całego sznura wynosi 45 cm., część pleciana 10 cm., chwaścik średnicy 2 i pół cm. barwy granatowej na sznurku grubości 4 mm, długości 4 i pół cm. Drugi chwaścik na sznurku 5 i pół cm., trzeci na 6 i pół cm. długości. W miejscu, gdzie przyczepiony jest chwaścik, osadzona jest mała złota skówka długości 1 cm. Sznur nosi się na lewym ramieniu, przyczem pętlę z chwaścikami zapina się na lewy guzik, zapinający naramiennik, drugą pętlę zapina się na trzeci guzik na środku, względnie wsadza się do prawej kieszeni jeżeli ma się gwizdek lub kompas. Chwaściki wiszą na środku bluzy.

Sznur o jednym chwaście nosi d-ca drużyny p. w. (zespołu wyszkoleniowego). Sznur o dwóch chwastach nosi d-ca plutonu p. w. Sznur o trzech chwastach nosi d-ca kompanji lub szwadronu p. w. Sznur noszą tylko ci d-cy, którzy faktycznie pełnią daną funkcję.

**§ 30.
Bluza i frencz
instruktorek
p. w. k.**

a) Bluza instruktorek p. w. k. różni się od bluzy członkiń p. w. k. tem, że na rękawach nie ma naszytych mankietów granatowych, tylko łapki instruktorskie (rys. 25). Naramienniki pozostają barwy polowej (bez naszycia granatowego).

Instruktorci p. w. k. mogą również nosić frencz barwy polowej (rys. 23, 24) zapięty na trzy guziki brązowe skórzane. Kołnierz układany szer. 5 cm, na kołnierzu umieszczone łapki granatowe w kształcie rombu, z oznakami służby i godłami stow. p. w. Kieszenie górne

jak przy bluzie, dolne na wysokości 2 cm. od brzegu dolnego, szer. 20 cm. długości 24 cm., kłapa szer. 7 cm. zapinana na jeden guzik skórzany (brązowy). Rękaw z mankietem nakładanym, barwy frencza, zapięty na jeden mały guzik. Na rękawach umieszczone są patki granatowe z oznakami stopnia instruktorskiego (rys. 23 A).

Na ramionach wszyte są naramienniki barwy frencza, zapięte na jeden mały guzik (skórzany brązowy). Bluza do frencza jest barwy kremowej, kołnierz stojąco-wykładany, krawat granatowy.

**§ 31.
Nakrycie
głowy
instruktorek
p. w. k.**

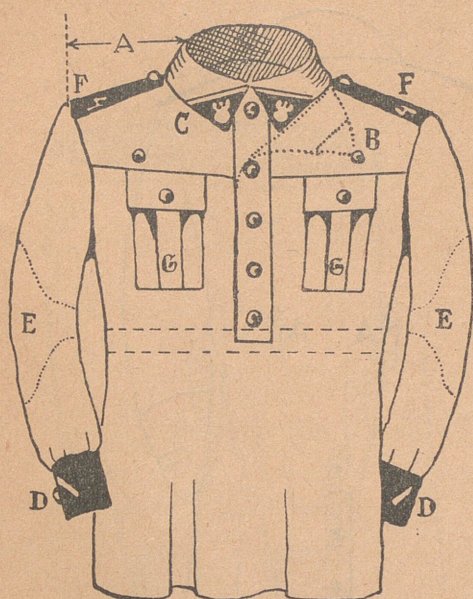
Nakryciem głowy dla instruktorek jest:

- 1) do ubioru ćwiczebnego i służbowego furażerka khaki z orzełkiem p. w.; ew. kapelusz, kroju jak w § 15, sukienny, bez granatowego paska i z guzikami skórczanemi brązowymi zamiast złotych;
- 2) do ubioru odświętnego — kapelusz, jak wyżej ewent. granatowy beret.

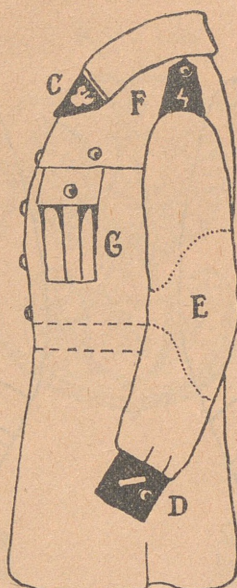
**§ 32.
Oznaki stopni
instruktorek
p. w. k.**

Dla odróżnienia stopni instruktorek p. w. k. umieszczone są na mankietach rękawów, frenczów i bluz na zewnątrz, 2 cm. od dołu, patki barwy granatowej, rozmiarów 8 na 4 cm. Patka ścięta jest z góry w kąt (rys. 25). Na patce umieszczone są pasek lub kąty z taśmy złotej 6 mm. szer., a mianowicie:

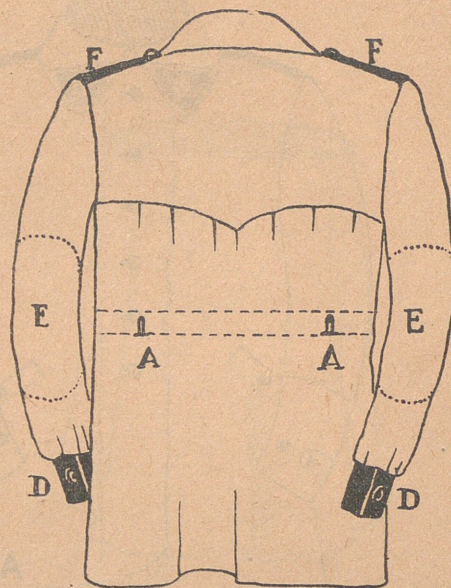
- a) jeden pasek przez środek oznacza ukończenie kursu podinstruktorskiego (instr. pierwszego stopnia);
- b) jeden kąt wierzchołkiem w górę oznacza ukończenie kursu instruktorskiego (instr. drugiego stopnia);
- c) dwa kąty oznaczają ukończenie kursu instr. wyższego, (instruktorka trzeciego stopnia);
- d) patka obszyta wokoło złotą taśmą 4 mm. szer., oznacza instruktorkę p. w. k. zarejestrowaną w kadrze instruktorek p. w. k. w Okr. Urz. W. F. i P. W.

Rys. 1.

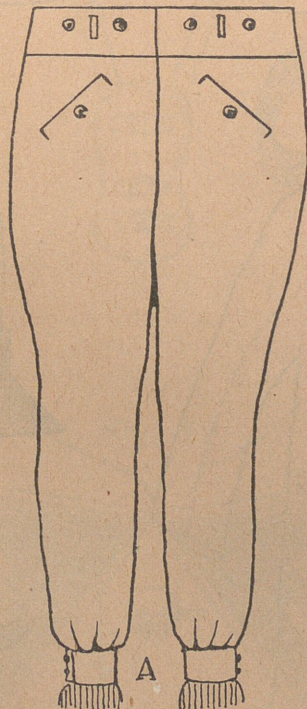
Rys. 2.

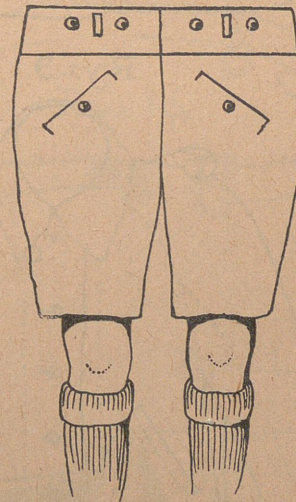
Rys. 3.

Rys. 4.

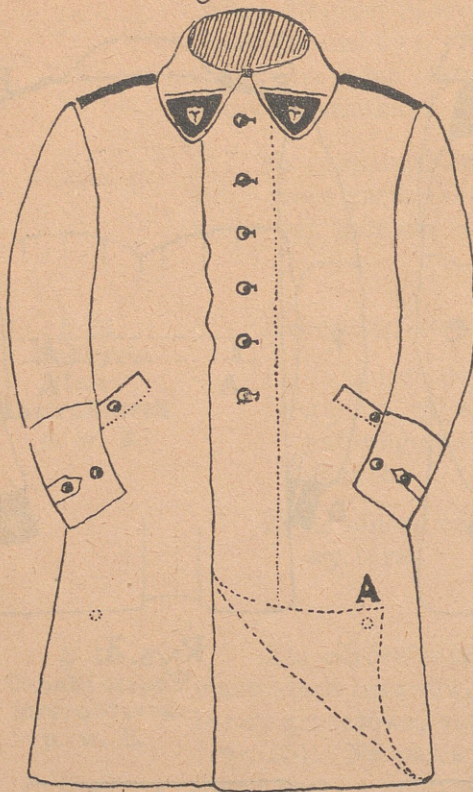

Rys. 5.

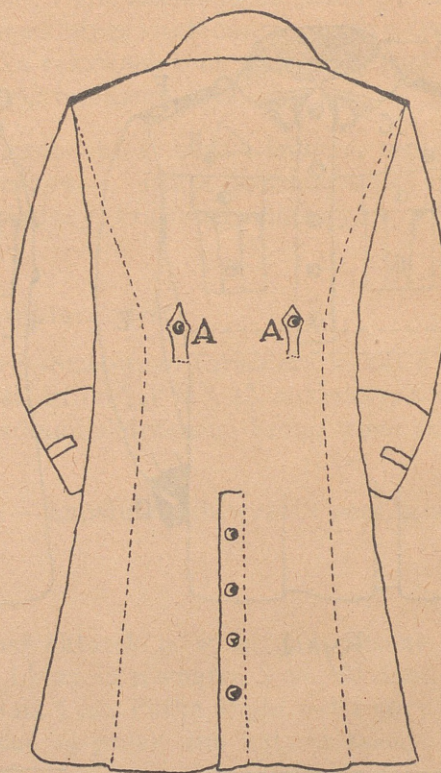

Rys. 6.

Rys. 7.

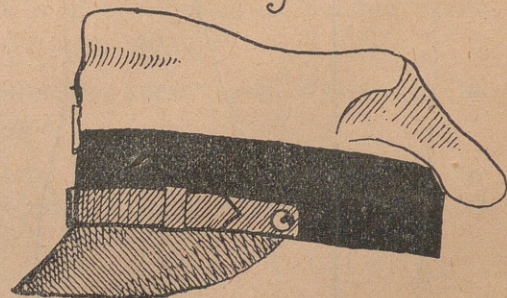
Rys. 8.

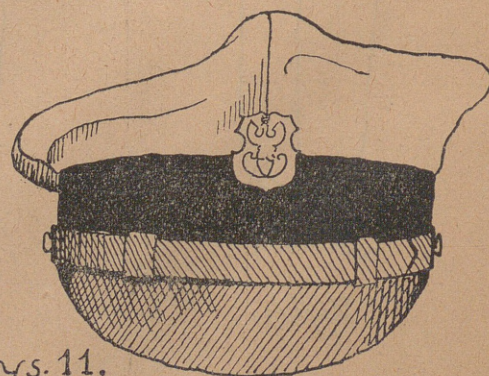
Rys. 9.

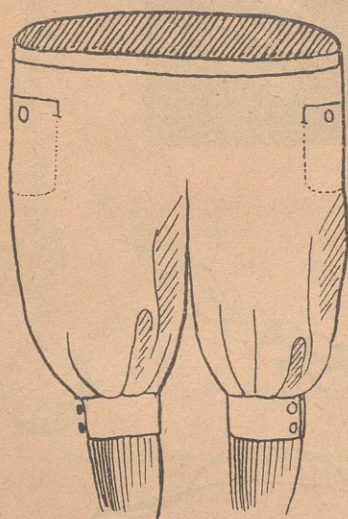
Rys. 10.

Rys. 11.

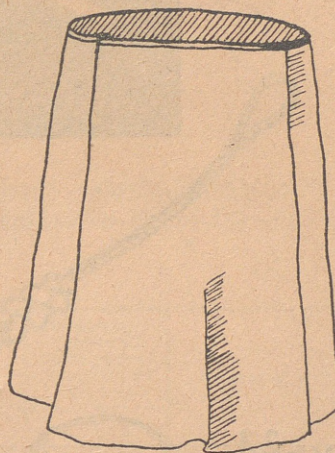
Rys.13.

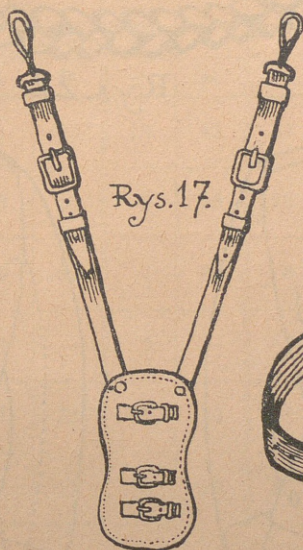
Rys.12.

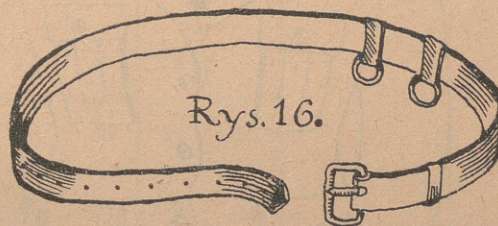
Rys.14.

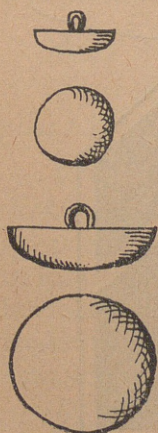
Rys.15.

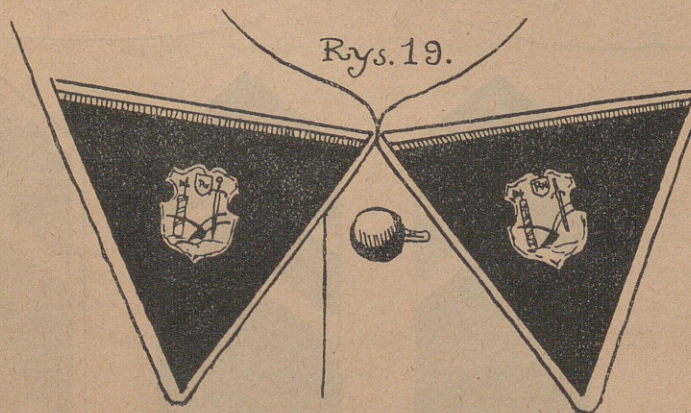
Rys.17.

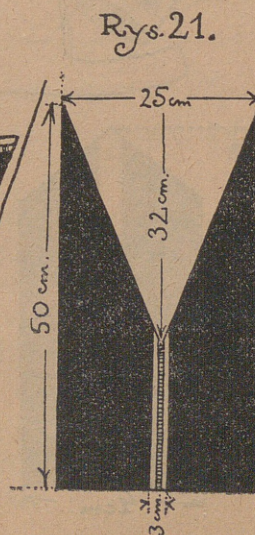
Rys.16.

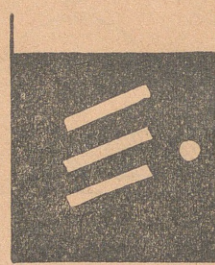
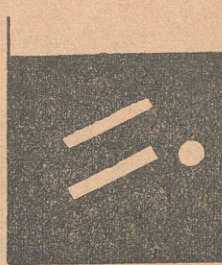
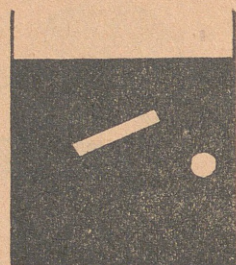
Rys.18.

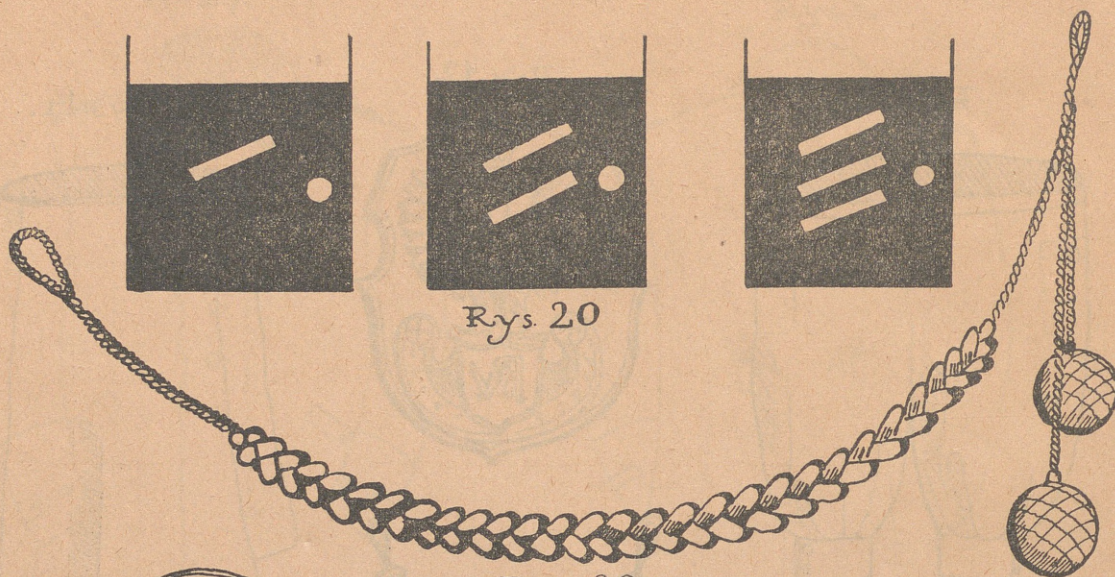
Rys.19.

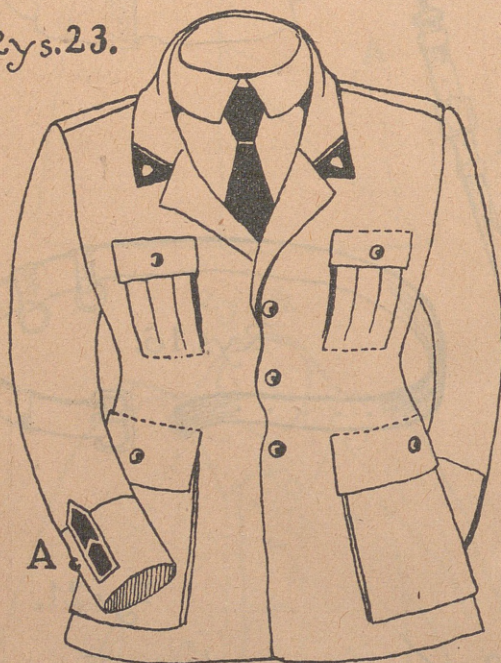
Rys.21.

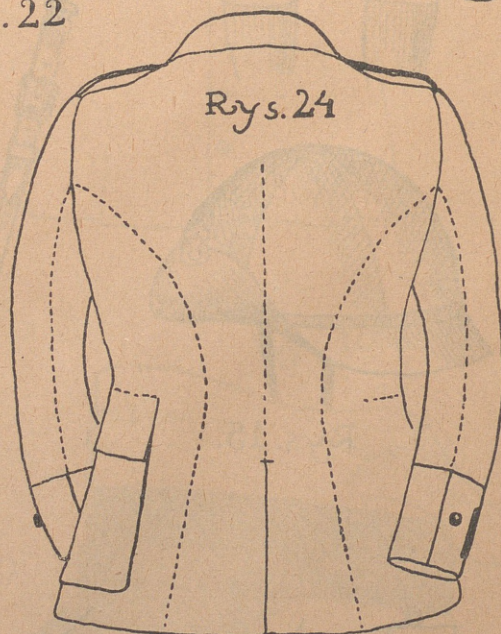
Rys. 20

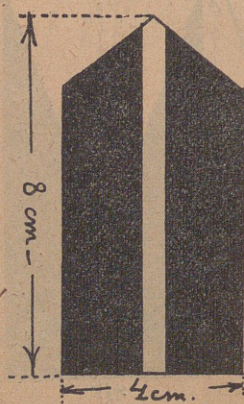
Rys. 23.

Rys. 22

Rys. 24

Rys 25.

DZIAŁ NIEOFICJALNY.

1. Sporządzanie części umundurowania według niniejszej instrukcji i zaopatrywania jednostek p. w., podjęła się Dyrekcja Państwowych Zakładów Umundurowania na następujących warunkach:

P R Z E D M I O T		D L A M Ł O D Z I E Ż Y						Dla dorosłych wrostu od 160 cm. wzwyż Rozmiary od Nr. 1—6		U w a g i
		w z r o s t u								
		do 125 cm.		do 140 cm.		do 150 cm.				
		zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	
1	Kurtka drelichowa	11	85	13	45	14	80	15	85	Rozmiary dla dorosłych Nr. 1 jest najmniej- szy Nr. 6 naj- większy
2	Spodnie drelichowe długie	8	50	9	25	10	—	10	65	
3	Spodnie drelichowe krótkie	6	90	7	80	8	40	8	90	
4	Spinacze	1	—	1	—	1	—	1	—	
5	Komplet: kurtka, spodnie długie i spinacze	21	35	23	70	25	80	27	50	
6	Komplet: kurtka i spodnie krótkie	18	75	21	25	23	20	24	75	
7	Czapka drelichowa z daszkiem, podpinką i potnikiem skór.	we wszystkich rozmiarach po 4 zł. 20 gr.								Oznaki (orzelki) wyrabia się osobno
8	Czapka jak w rubr. 7 lecz z sukna	we wszystkich rozmiarach po 6 zł.								

Ceny powyższe podane są bez kosztów przesyłki i opakowania loco Kraków.

Ceny innych przedmiotów jak: płaszcze, obuwie, pasy i t. p., oraz powyższe wykonane z sukna, zostaną podane osobno.

Przy zamawianiu przedmiotów umundurowania, wymagana jest zaliczka w wysokości $\frac{1}{4}$ wartości, reszta w 3-ch ratach miesięcznych, płatna najpóźniej do 15-go następnego miesiąca, po otrzymaniu umundurowania, pod warunkiem jednak złożenia gwarancji, podpisanej przynajmniej przez trzech członków powiatowego względnie miejskiego komitetu w. f. i p. w. Konieczny przytem jest podpis pod pieczęcią urzędową przewodniczącego komitetu. Gwarancja pisemna dla hufców szkolnych winna być podpisana przez dyrektora szkoły.

Zamówienia należy kierować do Dyrekcji Państwowych Zakładów Umundurowania w Warszawie, skrytka pocztowa 690. Urząd Poczty Warszawski.

Telefon Dyrekcji: 156-49.

2. **Oznaki (orzelki) na czapki i godła na łapki trójkątne** sporządzone z materiału mosiężnego, posrebrzane i oksydowane na tle matowym, według wzorów zatwierdzonych i ochronionych w Urzędzie Patentowym Nr. 607, nabywać można w Przedsiębiorstwie Wyrobów Tłoczonych, „Wł. Grzyb i S-ka”, Warszawa, ul. Służewska Nr. 5. m. 9. Konto czekowe Nr. 149208 P. K. O., Warszawa.

Za jedną oznakę (orzelka) na czapkę po 80 gr.

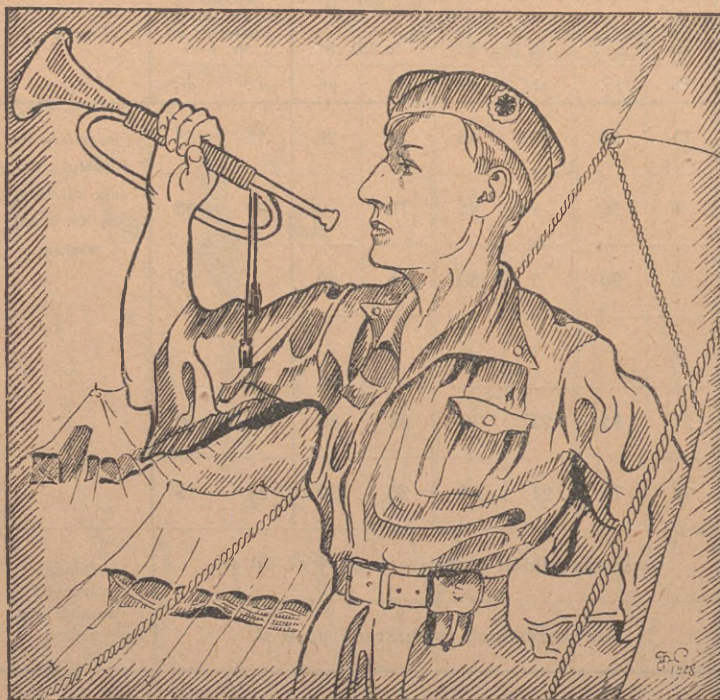
Za parę godeł na łapki trójkątne od 70 gr. do 1 zł.

Na następujących warunkach: przy zamawianiu drobnej ilości płatne gotówką przy odbiorze, zaś przy większych zamówieniach według indywidualnej umowy z przedsiębiorstwem, na gwarancjach, jak przy umundurowaniu.

3. **„Instrukcję o umundurowaniu jednostek przysposobienia wojskowego**, nabywać można w Głównej Księgarni Wojskowej, w Warszawie, Nowy Świat Nr. 69, po cenie 1 zł.

4. **„Podręcznik Przysposobienia Wojskowego**.

Praca zbiorowa pod redakcją mjr. S. G. L. Kolbuszewskiego.

Podręcznik ten zawiera całokształt wiadomości wojskowych oraz ogólnych z zakresu przysposobienia wojskowego.

Znajdujemy w nim: usteępy, poświęcone nauce o Polsce, organizacji sił zbrojnych, powszechnemu obowiązkowi służby wojskowej, przysposobieniu wojskowemu, metodom i programom przysposobienia wojskowego, służbie wewnętrznej, mustrze, nauce o broni, nauce strzelania, terenoznawstwu, pionierce, granadżerce, służbie polowej, gazoznawstwu, obronie przeciwlotniczej, łączności, wychowaniu fizycznemu

i sportowi, higjienie, szermierce a ponadto dane o ulgach w służbie wojskowej i o warunkach przyjęcia do szkół wojskowych. Praca ta mieści w sobie wszystko to, co członek lub też instruktor przysposobienia wojskowego wiedzieć powinien. Wydano ją w dogodnym formacie kieszonkowym. Zawiera ona 416 stron druku, 200 rycin i 5 tablic.

CENA PODRĘCZNIKA
PRZYSPOSOBIENIA WOJSKOWEGO Zł. 4.50

DO NABYCIA W KSIĘGARNI WOJSKOWEJ
WARSZAWA,
NOWY ŚWIAT 69.

BUDOWA TERENÓW I URZĄDZEŃ SPORTOWYCH

JEST TO PRACA ZBIOROWA PIÓRA NAJWYBITNIEJSZYCH
ZNAWCÓW SPORTU I BUDOWNICTWA SPORTOWEGO
POD REDAKCJĄ:

PPLK. DR. OSMOLSKIEGO I H. JEZIOROWSKIEGO

CENA EGZEMPLARZA 35 ZŁ. W OPRAWIE 43 ZŁ.

29081

3